

MLISc Sem.-1 Examination

501

Research Methodology

February-2025

[Max. Marks : 70]

Time : 2-30 Hours]

- પ્ર. 1 સંશોધનની વિભાવના સમજાવી, સંશોધનના હેતુઓ અને કાર્યો જણાવી અને ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાન વિષય ક્ષેત્રમાં સંશોધન સાહિત્ય સમીક્ષાની જરૂરિયાત અને તેનું મહત્વ વિશે વિગતે વર્ણન કરો. 14

અથવા

ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાન સંશોધન એટલે શું? તેની વ્યાખ્યાઓ આપી, ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાન વિષય ક્ષેત્રમાં સંશોધન અંગેના સાંપ્રત પ્રવાહો જણાવો અને સંશોધન પ્રક્રિયાના વિવિધ તબક્કાઓ ઉદાહરણ સાથે ચર્ચા કરો.

- પ્ર. 2 કોઇપણ વિષય ક્ષેત્રમાં સંશોધન માટે સંશોધક કયા ઉત્તમ ગુણો ધરાવતો હોવો જોઈએ? તમારા વિચારો દર્શાવો અને સંશોધન પદ્ધતિઓ અને સંશોધન પ્રવિધિઓ વચ્ચેનો ભેદ ઉદાહરણો આપી સમજાવો. 14

અથવા

સંશોધન ઉપકરણ એટલે શું? સંશોધન માટેના ઉપકરણ તરીકે પ્રશ્નાવલી વિષે સમજ આપો અને એક સારી પ્રશ્નાવલીની રચના માટે પ્રશ્નાવલીની લાક્ષણિકતાઓ અને ગુણવત્તા વિશે સમજાવો.

- પ્ર. 3 ડેટા વિશ્લેષણ અને અર્થઘટન એટલે શું? ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાન સંશોધનમાં આંકડાકીય ડેટાના ઉપયોગ તથા તેની રજૂઆત વિષે જણાવો અને આંકડાકીય ડેટાની રજૂઆત માટેની વિવિધ કોઠા અને ચિત્રાત્મક પદ્ધતિઓનું ઉદાહરણો આપી વર્ણન કરો. 14

અથવા

બિબ્લીઓમેટ્રિક્સ, સાયન્ટોમેટ્રિક્સ, વેબોમેટ્રિક્સ, અને ઇન્ફોમેટ્રિક્સ એટલે શું? બિબ્લીઓમેટ્રિક્સના વ્યાપ, ઉદભવ અને ઉપયોગો વિશે વિગતે વર્ણન કરો.

- પ્ર. 4 નીચેના પૈકી કોઇપણ બે વિષે ટૂંકનોંધ લખો. 14
1. ડૉ. રંગનાથનની વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિની વલ્યાકૃતિ વિશે વિગતે વર્ણન કરો.
 2. સંદર્ભ સ્ટાઈલ મેન્યુઅલસ વિશે ઉદાહરણો સાથે વર્ણન કરો.
 3. ફન્ડીંગ એજન્સીઓ એટલે શું? સરકારી અને બિનસરકારી ફન્ડીંગ એજન્સીઓ વિશે વર્ણન કરો.

- પ્ર. 5 અંગ્રેજી વર્ઝન પ્રમાણે **According to the English version** 14

English Version

- Q.1 Explain the concept of research, state the objectives and functions of research, and describe in detail the need and importance of research literature review in the field of library and information science. 14

OR

What is Library and Information Science Research? Give its definitions, explain the current trends in research in the subject area of Library and Information Science, and discuss the various stages of the research process with examples.

- Q.2 What are the best qualities a researcher should possess for research in any subject area? Express your views and explain the difference between research methods and research techniques with examples. 14

OR

What is a research tool? Explain the questionnaire as a research tool and explain the characteristics and qualities of a questionnaire for designing a good questionnaire.

- Q.3 What is data analysis and interpretation? Explain the use of statistical data and its presentation in library and information science research and describe with examples various tabular and graphical methods for presenting statistical data. 14

OR

- Q.3 What are bibliometrics, scientometrics, webometrics, and infometrics? Describe in detail the scope, origin, and uses of bibliometrics.

- Q.4 Write Short notes on any Three of the following 14

1. Describe in detail about Dr. Ranganathan's scientific method diagram.
2. Describe with examples about reference style manuals.
3. What are funding agencies? Describe about government and non-government funding agencies.

P.T.O.

Q. 5 Select and write the correct answer from following multiple choice questions.

1. A research carried out by a practitioner is called:

(a) Basic Research	(b) Applied Research
(c) Action Research	(d) Experimental Research
2. Which of the following is correct sequence of steps in Scientific Methods?

(a) Observation, Deduction of consequences, Hypothesizing, Verification	(b) Observation, Hypothesizing, Deduction of consequences, Verification
(c) Verification, Hypothesizing, Observation, Deduction of consequences,	(d) Hypothesizing, Observation, Verification, Deduction of consequences
3. How many methods are used for collecting data?

(a) Five	(b) Eight
(c) Four	(d) Several
4. Identify the methods used for Plagiarism detection.

(i) API Testing, (ii) Term occurrence analysis, (iii) Citation-based plagiarism detection, (iv) Local similarity assessment

(a) (i), (ii), and (iii) are correct	(b) (i), (iii), and (iv) are correct
(c) (ii), (iii) and (iv) are correct	(d) (i), (ii), and (iv) are correct
5. Correct sequence of cardinal points in the spiral of scientific method is

(a) Ascendant, Zenith, Descendant, Nadir ...	(b) Descendant, Nadir, Ascendant, Zenith...
(c) Zenith, Descendant, Nadir, Ascendant...	(d) Nadir, Ascendant, Zenith, Descendant...
6. Random sampling is based on theory of

(a) Approximation	(b) Probability
(c) Secondary sources	(d) Matter
7. Who coined the term Informatics?

(a) S. R. Ranganathan	(b) F.W. Lancaster
(c) B. Vickery and D. J. Foskett	(d) Chernyi and GilyareVarki
8. Which of the following is a term used for working assumption of a solution to a problem?

(a) Research	(b) Bibliography
(c) Hypothesis	(d) Thesis
9. In a research on "Information Needs of Advocates" a questionnaire is sent to every fifth member on the official register of Bar Council would this be:

(a) Random sample	(b) The Whole Population
(c) A Stratified Sample	(d) A purposive Sample
10. Which Bibliometrics Law describes the frequency of publication by authors in a given field?

(a) Lotka's Law	(b) Bradford's Law
(c) Zipf's Law	(d) None of the above
11. Origin of hypothesis lies in

(a) Data collected during research	(b) Interpretation of results
(c) Results obtained after data analysis	(d) Richness of background knowledge
12. The large volumes of high velocity, complex and variable data are termed as

(a) Linked data	(b) Semantic data
(c) Big data	(d) Ontology based data
13. In reporting research findings the main purpose should be to :

(a) Meet the sponsorer's expectations	(b) Help other researchers
(c) Attract public attention	(d) Highlight the factual position
14. Which one of the following references is written according to American Psychological Association (APA) format?

(a) Sharma, V. 2010. Fundamentals of Computer Science. New Delhi : Tata McGraw Hill	(b) Sharma, V. 2010. Fundamentals of Computer Science, New Delhi : Tata McGraw Hill
(c) Sharma, V. (2010). Fundamentals of Computer Science. New Delhi : Tata McGraw Hill	(d) Sharma, V. (2010), Fundamentals of Computer Science, New Delhi : Tata McGraw Hill

-----X-----